

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ
ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра педагогіки та психології

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

Лефтерова Є.Л.

*викладач ВСП «Одеський фаховий коледж комп'ютерних технологій
Одеського державного екологічного університету»*

Долінська Л.В.

*кандидат педагогічних наук, доцент
завідувач навчально-методичної лабораторії
ВСП «Одеський фаховий коледж комп'ютерних технологій
Одеського державного екологічного університету»*

Гуцол В.В.

*лікар загальної практики - сімейний лікар
Комунального некомерційного підприємства
«Центр первинної медико-санітарної допомоги №18, м. Одеса*

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНИМИ ЗАКЛАДАМИ

Питання ефективності управлінської діяльності в медичних установах в Україні особливо актуалізуються останнім часом, в зв'язку з низкою криз, зокрема, епідемією на COVID-19, військовим станом тощо. Зазначені кризи є дійсними викликами не тільки національним і міжнародним системам та органам в галузі охорони здоров'я, але й управлінським структурам регіонального, державного та транснаціонального рівня. В умовах пандемії, війни та інших криз значно збільшується професійне, фізичне та морально-психологічне навантаження на медичних працівників, взагалі на медичні установи. Більшість керівників медичних установ опиняються у незвичній для них ситуації, опановуючи і реалізуючи управлінські засоби, методи і функції кризового менеджменту.

Психологічні засади кризового управління в особливих умовах діяльності досить широко і змістовно досліджені в екстремальній та кризовій психології,

особливо в діяльності правоохоронних органів, військових формувань, служб спасіння тощо. Проте, психологічні закономірності і феномени ефективної управлінської діяльності в медичній галузі, психологічні особливості діяльності керівника медичної установи в умовах пандемії чи військового стану вивчені недостатньо, що зумовило актуальність теми роботи.

Сучасні дослідження психологічних особливостей управлінської діяльності охоплюють широкий спектр науково-практичних питань, серед яких: психологічна природа і детермінанти лідерства і керівництва; психологія поведінки керівника; соціально-психологічні закономірності формування груп в системі управління; психологічні особливості вироблення і прийняття управлінських рішень; оцінка психолого-управлінської компетентності й ефективності керівників; психологія організаційно-управлінських конфліктів; адаптація керівника і персоналу організації; психолого-управлінське консультування тощо.

Огляд американських підходів до психології управління, виявив, що ставлення до об'єкта управління носить переважно виразний маніпулятивістський характер, що зумовлено, переважно, неопозитивістською орієнтацією психологів [1; 2]. Особливості методів управління, що практикуються в американській організаційній психології полягають в їх великій кількості і різноманітності з точки зору «адресації» до конкретних психологічних механізмів, орієнтованості на індивіда, а також приналежності групі методів оперативного управління, що апелює до «психологічного потенціалу» (навички, вміння, установки та ін.) об'єкта управління [1].

Для західноєвропейської психології характерно «прагнення розвивати теорію», чим і визначається переважний розгляд проблеми психологічного управління в контексті осмислення, головним чином, теоретичних і методологічних питань, пов'язаних з прагненням «побудувати теорію практичного застосування соціальної психології в цьому дослідженні» [3].

Аналізуючі сучасні проблеми управлінської діяльності в галузі медицини, Д. Маунтфорд і К. Уебб зазначають про те, що якість медичного обслуговування

у всьому світі зростала протягом багатьох років, але зараз необхідні подальші перетворення і для цього потрібні лідери, які направлять цей процес - і багато в чому керівну роль повинні взяти на себе лікарі та інші медичні працівники, незалежно від того, займають вони управлінську посаду чи ні [4]. І дійсно низка досліджень підтверджують тезу про те, що правильно організована участь лікарів в управлінні медичними установами сприяє поліпшенню результатів роботи цих організацій. Так, дослідження проведене McKinsey і Лондонською школою економіки, показало, що в лікарнях, де лікарі активно брали участь в управлінні, важливі показники ефективності були приблизно на 50% вище, ніж в інших лікарнях [5]. Згідно з результатами наукових досліджень в США та інших країнах світу, успішні медичні організації зазвичай приділяють велику увагу якості медичної допомоги та налагодженню тісних відносин між медичними та адміністративними працівниками, а також швидко переймають нові методи роботи [6].

Для вивчення соціально-психологічних особливостей керівництва медичними установами та особистісних якостей керівників медичних закладів нами було проведене емпіричного дослідження. Встановлено, що чинниками, які негативно впливають на керівництво медичними установами в умовах кризи є такі: низький рівень управлінської компетенції керівництва, недоліки матеріально-господарчого забезпечення діяльності медичних установ, прорахунки в плануванні та організації роботи медичної установи, порушення принципу колегіальності та справедливості під час розподілу обов'язків та винагород, недоліки кадрового підбору керівників.

Досліджувані лікарі та керівники медичних установ визначили, що найбільш психологічно складними під час керівництва або роботи в медичній установі в умовах кризи є: надмірне емоційне напруження та стрес; високий рівень відповідальності; недостатність управлінського досвіду та/або компетенції для роботи в кризових умовах; фізичні перевантаження; праця у позаробочий час, відсутність повноцінного відпочинку; робота в екстремальному режимі.

За результатами дослідження розроблено міні-профіль особистості ефективного керівника медичної установи, який функціонує в умовах кризи. Основними якостями такого керівника визначені здатність володіти емоціями в кризових ситуаціях, вміння довести та відстояти власну точку зору на будь-якому рівні, тактовність, вміння поводитися з людьми з різним характером, різним соціальним статусом, швидка адаптація до нових умов життєдіяльності, висока особиста дисциплінованість, сміливість, схильність до розумного ризику щодо прийняття нестандартних рішень та втілення їх у життя, вміння мотивувати інших щодо ефективної професійної діяльності та інші.

Перспективними напрямками подальших науково-практичних пошуків є розробка практичних шляхів щодо підвищення ефективності керівництва медичною установою шляхом впровадження психологічного тренінгу антикризового управління в систему навчання та підвищення кваліфікації керівників медичних установ.

Список використаної літератури

1. Kotter, J. P. A force for change: how leadership differs from management. New. York: Free Press, 1990. – 291p.
2. Sigelman C. K., Shaffer D. R. Life-span human development 2nd ed Grove, California Brooks. Cole Publishing Company Pacific, 1989. 123 p
3. Карамушка Л. М. Психологія підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації : монографія / Л.М. Карамушка, М.В. Москальов. – К.-Львів : Сполом, 2011. – 216 с.
4. Маунтфорд Д., Узбб К. Врач-руководитель. *Вестник McKinsey. Теория и практика управления*, 2012. № 25. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://vestnikmckinsey.ru/healthcare-and-pharmaceuticals/vrach-rukovoditel>
5. Pedro J. Castro, Stephen J. Dorgan, Ben Richardson. A healthier health care system for the United Kingdom // *mckinseyquarterly.com*, February 2008.
- Lawrence Casalino et al. External incentives, information technology, and organized processes to improve health care quality for patients with chronic diseases // *Journal of the American Medical Association*. 2003. V. 289, No 4, p. 434-4.

LINK OF SELF-PRESENTATION OF THE SPECIALITY ON THE INTERNET WITH THE REAL IDENTITY OF SPECIALITY.....	168
---	-----

Лазор К.П.

МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ЯК ОСНОВА ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ.....	173
---	-----

Ларіонов С.О., Онищук К. І.

ЧИННИКИ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРЯННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НГУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.	176
--	-----

Лебедєва С.Ю., Христенко В.Є.

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ МЕШКАНЦЯМ ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	180
--	-----

Левченко А.С.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ СПОРТСМЕНІВ У КОМАНДНИХ ВИДАХ СПОРТУ.....	184
---	-----

Лефтеров В.О.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА НА ОСОБИСТІСТЬ.	187
---	-----

Лефтерова Є.Л., Долінська Л.В., Гуцол В.В.

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНИМИ ЗАКЛАДАМИ.	191
--	-----

Лісніченко Т.В.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД НА ДЕРЖАВНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	195
--	-----

Любченко І.І.

РОЗВИТОК ПСИХОЛОГІЇ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ

ОСОБИСТОСТІ.....	199
------------------	-----

Максименко Ю.Б.

ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ КОРИСТУВАЧІВ ІНТЕРНЕТ-СЕРЕДОВИЩА.....	204
---	-----

Мараховська К. Д.

КОЛІР В ПСИХОЛОГІЇ, КУЛЬТУРІ ТА ДИЗАЙНІ: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК, СПРИЙНЯТТЯ ТА ВПЛИВ НА ЕМОЦІЇ ТА ПОВЕДІНКУ ЛЮДИНИ.....	209
--	-----

Martyniuk D.

PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF STUDENTS' READINESS FOR FAMILY LIFE.	213
--	-----

Миронець С.М.

РЕАЛІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ АБІЛІТАЦІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	217
---	-----

Мул С.А.

РЕЗУЛЬТАТИ ЕМПІРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЗАДІЯНИХ У БОЙОВИХ ДІЯХ	221
---	-----

Овсяннікова Я. О.